

POLICJA

KWARTALNIK KADRY KIEROWNICZEJ POLICJI

Volume 19, Issue 1

Year 2018

**Wykorzystanie najnowszych technologii
we wsparciu działań kontrterrorystycznych
z wykorzystaniem strzelców wyborowych**

**Świadomość polskich policjantów w aspekcie
posługiwania się paralizatorem elektrycznym
jako determinant bezpieczeństwa państwa**

WYŻSZA SZKOŁA POLICJI W SZCZYTNIE

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA WYŻSZEJ SZKOŁY POLICJI

Meandry prawa — teoria i praktyka.

Księga jubileuszowa
prof. zw. dra hab.
Mieczysława Goettela

Pod redakcją naukową
Emila W. Pływaczewskiego,
Janusza Bryka

ISBN 978-83-7462-630-9

oprawa twarda,
format B5,
ss. 620

Tomasz Łachacz

**Wspólnota samorządowa
wobec współczesnych
wyzwań i zagrożeń
społecznych. Studium
przypadku gminy miejskiej
Szczytno**

ISBN 978-83-7462-564-7

oprawa twarda,
format B5,
ss. 195

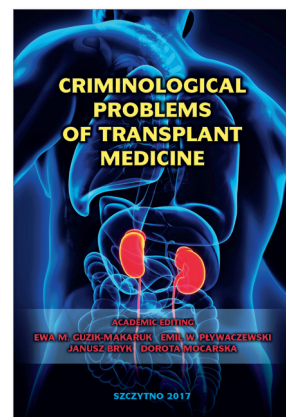

**Meandry bezpieczeństwa
wewnętrznego państwa**

Pod redakcją
Aleksandra Babińskiego

ISBN 978-83-7462-560-9

oprawa miękka,
format B5,
ss. 284

Emil W. Pływaczewski,
Ewa M. Guzik-Makaruk,
Janusz Bryk

**Kryminologiczne
problemy medycyny
transplantacyjnej**

ISBN 978-83-7462-594-4

oprawa twarda,
format B5,
ss. 172

POLICJA

KWARTALNIK KADRY KIEROWNICZEJ POLICJI

Komitet redakcyjny: przewodniczący — Marek Fałdowski; członkowie: Jarostaw Szymczyk, Michał Stępiński, Irmina Gołębiewska, Małgorzata Borowik, Krzysztof Pobuta, Waldemar Zubrzycki, Magdalena Zubańska, Olga Balyńska, Wasyl Franczuk, Bence Mészáros

Zespół redakcyjny: Zbigniew Mikołajczyk (redaktor naczelny), Aneta Łyżwa (zastępca redaktora naczelnego), Agata Tyburska (sekretarz redakcji), Mariola Bil (redaktor językowy)

Redakcja wydawcy: Małgorzata Bukowska, Iwona Pac, Anika Pogorzelska (redakcja językowa), Adam Rogala (redakcja techniczna)

Wydawca: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczycie, 12-100 Szczycie, ul. Marsz. J. Piłsudskiego 111, e-mail: wwp@wspol.edu.pl, telefony kontaktowe: 89 621 51 50 (red. nacz.), 89 621 59 21 (zast. red. nacz.), 89 621 51 02 (sekretarz red.), fax 89 621 54 48

© Wszelkie prawa zastrzeżone — WSPol Szczycie

ISSN 1640-9280

Wersją referencyjną tytułu jest wersja drukowana

Zgodnie z komunikatem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 12 grudnia 2016 r., za publikację w naszym periodyku „Policja. Kwartalnik Kadry Kierowniczej Policji” uzyskuje 6 punktów w kategorii czasopism naukowych nieposiadających współczynnika wpływu Impact Factor (IF).

SPIS TREŚCI

MATERIAŁY / MATERIALS

Kuba Jałoszyński, Michał Stępiński, Wykorzystanie najnowszych technologii w działaniach kontrterrorystycznych z wykorzystaniem strzelców wyborowych / THE USE OF NEW TECHNOLOGIES IN THE SUPPORT OF COUNTERTERRORISM ACTIVITIES WITH SNIPERS	2
Marek Fałdowski, Bezpieczeństwo osobowe w aspekcie ochrony danych osobowych — wymiar krajowy i międzynarodowy / PERSONAL SECURITY IN THE ASPECT OF PERSONAL DATA PROTECTION — NATIONAL AND INTERNATIONAL DIMENSION	8
Małgorzata Popiało, Przyjazny język administracji. Zmiana modelu komunikacji urzędowej jako efekt prac językoznawców / APPROACHABLE ADMINISTRATION LANGUAGE. THE CHANGE OF FORMAL COMMUNICATION AS THE EFFECT OF LINGUISTS WORK	15

OKIEM PRAWNIKA / IN THE LAWYER'S EYES

Robert Sarpalius, Prawne i praktyczne aspekty działania wydziałów konwojowych komend wojewódzkich (Komendy Stołecznej) Policji / LEGAL AND PRACTICAL ASPECTS OF THE ACTION OF CONVOY DEPARTMENTS OF VOIVODESHIP COMMISSIONS (STATE) POLICE	21
Artur Pytel, Korzystanie z gruntów prywatnych w celach parkingowych a unieruchamianie pojazdu przez zastosowanie urządzeń do blokowania kół / USE OF PRIVATE GROUND FOR PARKING PURPOSES AND IMMOBILIZATION OF THE VEHICLE BY APPLICATION OF BLOCKING DEVICES.	27

ZARZĄDZANIE W POLICJI / MANAGEMENT IN THE POLICE

Marcin Misiewicz, Kształtowanie wizerunku w instytucjach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne / DEVELOPMENT OF THE IMAGE IN INSTITUTIONS RESPONSIBLE FOR PUBLIC SECURITY	41
--	----

RAPORT Z BADAŃ / RESEARCH REPORT

Mariusz Gąsiorowski, Wykorzystanie psów służbowych w polskiej Policji w ocenie ekspertów / USE OF SERVICE DOGS IN THE POLISH POLICE IN THE OPINION OF EXPERTS	48
Marcin Nowak, Świadomość polskich policjantów w aspekcie posługiwania się paralizatorem elektrycznym jako determinant bezpieczeństwa państwa / AWARENESS OF POLISH POLICEMEN IN THE ASPECT OF USING AN CONDUCTED ENERGY WEAPON AS A DETERMINANT OF STATE SECURITY	52
Rafał Bałdyga, Łukasz Kacprowicz, Czyny zabronione oraz godzące w bezpieczeństwo imprez masowych popełniane podczas rozgrywania meczów piłki nożnej / PROHIBITED ACTS AND HARMFUL TO THE SAFETY OF MASS EVENTS COMMITTED DURING FOOTBALL MATCHES	58
Paweł Karabela, Badanie jakości usług jako element komunikacji organizacji z otoczeniem / TEST THE QUALITY OF SERVICES AS PART OF THE ORGANIZATION OF COMMUNICATION WITH THE ENVIRONMENT	65

DOSKONALENIE ZAWODOWE / PROFESSIONAL PERFECTING

Adam Płaczek, Funkcjonowanie programu powszechnego dostępu do defibrylacji (PAD) w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie / THE FUNCTIONING OF THE PROGRAM OF UNIVERSAL ACCESS TO DEFIBRILLATION (PAD) IN THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO	72
--	----

POLICYJNE CENTRUM INFORMACYJNE / POLICE INFORMATION CENTRE

Monika Porwiesz	78
-----------------	----

BIBLIOTEKA WSPÓŁ / LIBRARY OF THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO

Jadwiga Rykowska, Ślady linii papilarnych. Wybór publikacji dostępnych w Bibliotece Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie / FINGERPRINTS. SELECTION OF PUBLICATIONS AVAILABLE IN THE LIBRARY OF THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO	83
---	----

FOTOKRONIKA / PHOTO CHRONICLE

MATERIAŁY

Kuba Jałoszyński¹
 Michał Stępiński²

Wykorzystanie najnowszych technologii w działaniach kontrterrorystycznych z wykorzystaniem strzelców wyborowych

Streszczenie: Działania bojowe realizowane przez pododdziały kontrterrorystyczne wymagają realizacji nieszablonowych założeń taktycznych. W tym celu niezbędne jest wyposażenie operatorów tych pododdziałów w środki walki i wyposażenie specjalistyczne umożliwiające wykonanie zadań, jakie zostały im powierzone. Ważną rolę odgrywają w działaniach bojowych siły kontrterrorystyczne środki transportu, które służą nie tylko do przedyslokowania sił pododdziału w dowolne miejsce, ale także wykorzystywane są podczas działań bojowych. Do takich środków należą m.in. śmigłowce. Śmigłowiec, w odróżnieniu od samolotu, startuje i ląduje na małej powierzchni, może dokonać zawisu podczas lotu w jednym miejscu, manewrować we wszystkich kierunkach. Realizowanie zadań przez strzelców wyborowych z pokładu śmigłowca, nie jest zadaniem łatwym. Toteż poszukuje się rozwiązań, które zapewniłyby precyzyjność rażenia celu ogniem z karabinu wyborowego. Wyzwania stworzenia platformy strzeleckiej, umożliwiającej precyzyjne strzelanie z pokładu śmigłowca, podjęła się amerykańska firma Tactical Electronics, tworząc platformę strzelecką HELI-ONE. Platforma powstała na zamówienie i przy stałej współpracy z niemiecką jednostką kontrterrorystyczną GSG-9. Bezpośrednia współpraca pomiędzy producentem a zamawiającym miała pierwszorzędne znaczenie dla powstania produktu spełniającego wymagania użytkowe przyszłego użytkownika.

Słowa kluczowe: kontrterroryzm, zaawansowane technologie, strzelec wyborowy, śmigłowiec

Abstract: Combat operations conducted by counter-terrorist units require the implementation of unconventional tactical assumptions. To this end, it is necessary to equip the operators of these units with the means of combat and specialized equipment to carry out the tasks entrusted to them. An important role is played by means of transport in counter-terrorist forces, which serve not only to allocate forces of subdivision to any place, but also to be used during combat operations. These include helicopters. Unlike an airplane, the helicopter takes off and lands on a small surface, can hover in one place, maneuver in all directions. It is not an easy task to perform the task of the shooters on board the helicopter. Therefore, solutions are sought that would ensure the accuracy of target destruction with a rifle fire. The challenge of creating a firing platform for precision firing from a helicopter deck was made by US-based Tactical Electronics, Creating the Heli-One firing platform. The HELI-ONE platform was created on order and in constant collaboration with the German counter-terrorism unit GSG-9. Direct co-operation between the manufacturer and the contracting authority was of paramount importance for the creation of a product that meets the requirements of future use.

Keywords: counter-terrorism, advanced technology, snipers, helicopters

Działania bojowe realizowane przez pododdziały kontrterrorystyczne wymagają realizacji nieszablonowych założeń taktycznych. W tym celu niezbędne jest wyposażenie operatorów tych pododdziałów w środki walki i wyposażenie specjalistyczne umożliwiające wykonanie powierzonych im zadań.

W działaniach bojowych siły kontrterrorystyczne ważną rolę odgrywają środki transportu, które służą nie tylko do przedyslokowania sił pododdziału w dowolne miejsce, ale również są wykorzystywane podczas działań bojowych. Do takich środków należą m.in. śmigłowce.

¹ Prof. dr hab. Kuba Jałoszyński — profesor nauk społecznych (2012 r.). Od ponad 30 lat zajmuje się problematyką związaną z walką i przeciwdziałaniem zagrożeniom terrorystycznym. W 1997 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk wojskowych w specjalności taktyka, po obronie rozprawy doktorskiej nt.: „Taktyka działania pododdziałów antyterrorystycznych” — Wydział Wojsk Lądowych Akademii Obrony Narodowej w Warszawie, a 2004 r. stopień naukowy doktora habilitowanego nauk wojskowych w specjalności dowodzenie, po kolokwium habilitacyjnym i przedstawieniu rozprawy habilitacyjnej nt.: „Koncepcja współczesnych działań antyterrorystycznych” — Wydział Wojsk Lądowych Akademii Obrony Narodowej w Warszawie. Przez 23 lata służył w warszawskim pododdziale antyterrorystycznym, w tym przez 9 lat jako jego dowódca. Twórca koncepcji utworzenia centralnego pododdziału kontrterrorystycznego Policji. Pełnomocnik komendanta głównego Policji do jego utworzenia (2002 r.). Doradca

ministra spraw wewnętrznych i administracji ds. terroryzmu, sekretarz Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych, kierownik Stałej Grupy Ekspertckiej przy tym Zespole (2006/2007 r.). Doradca Sejmowej Komisji ds. Służb Specjalnych Sejmu VIII kadencji.

Kontakt z autorem za pośrednictwem redakcji.

² Dr Michał Stępiński — adiunkt Instytutu Służby Kryminalnej Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Funkcjonariusz Policji w latach 1990–2016, pełnił służbę w jednostkach antyterrorystycznych Policji m.in. jako dowódca Samodzielnego Pododdziału Antyterrorystycznego Policji oraz dyrektor Biura Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji. W obszarze jego zainteresowań naukowych pozostają dowódcze procesy decyzyjne realizowane w sytuacjach kryzysowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich uwarunkowań prawno-organizacyjnych.

Kontakt z autorem za pośrednictwem redakcji.

Śmigłowiec, w odróżnieniu od samolotu, startuje i ląduje na małej powierzchni, może dokonać zawisu podczas lotu w jednym miejscu, manewrować we wszystkich kierunkach. Jest więc latającym aparatem, mogącym poruszać się swobodnie w przestrzeni powietrznej, startować i lądować poza lotniskiem³. Doświadczenia współczesnych działań wojennych (Korea, Wietnam, konflikty na Bliskim Wschodzie, operacje komandosów Republiki Południowej Afryki) wykazały przewagę śmigłowców nad typowym lotnictwem transportowym⁴. Wyraża się ona przede wszystkim w możliwości jego lotu nawet przy niekorzystnej pogodzie i niskim pułapie chmur. Manewrowości polegającej na wykonywaniu lotów w dolinach, wąwozach, terenie zalesionym, w aglomeracji miejskiej (nawet pomiędzy budynkami), a także locie w obszarze martwego pola obserwacji radiolokacyjnej i wzrokowej. Możliwości ciągłego dowodzenia desantem od momentu jego załadunku, aż do lądowania, jak również natychmiastowego ewakuowania desantu, w sytuacji gdy znajdzie się on w polu rażenia przeciwnika.

Zastosowanie lotniczych środków transportu w taktyce antyterrorystycznej, determinują następujące czynniki i uwarunkowania:

- duża elastyczność w działaniu wyrażająca się w manewrowości i zwrotności;
- szybkość dotarcia nad cel;
- możliwość zabrania na pokład śmigłowca odpowiedniej liczby zespołów szturmowych;
- uzyskanie czynnika odwracającego uwagę;
- dokładność desantu nad cel;
- zminimalizowanie czasu, w którym zespoły szturmowe są widoczne a momentem uderzenia.

Jednakże wadami zastosowania śmigłowców są:

- czas potrzebny na rozgrzanie śmigłowca (osiągnięcie technicznej zdolności do lotu);
- hałas wytwarzany przez lecący śmigłowiec;
- relatywnie duża wrażliwość na rażenie środkami walki z ziemi, szczególnie podczas manewrowania na niskim pułapie i w zawisie.

Zadania kontrterrorystyczne z użyciem śmigłowców zawierają się w kompleksie określonym ogólnie jako lotnicze zadania specjalne. Snajperzy podczas działań kontrterrorystycznych będą spełniali następujące funkcje:

- zapewnienie precyzyjnego ognia podczas namierzania nieprzyjecznych celów,
- osłona zespołów szturmowych,
- zapewnienie dowódcy bardzo dokładnych danych na temat celu i sytuacji operacyjnej.⁵

Różnorodność tych zadań, wynikająca z bieżąco zaistniałych zdarzeń, stanowi znaczny stopień trudności ich wykonywania (przeważnie w trybie alarmowym), zmusza

do wszechstronnego wyszkolenia oraz utrzymania w odpowiedniej sprawności personelu przewidzianego do działań w takich akcjach. Można je określić jako⁶:

- lot transportowy — przelot do określonego rejonu działań z pododdziałem antyterrorystycznym i desantowanie tam komandosów (lądując), którzy dalej samodzielnie, tzn. bez użycia śmigłowca, przeprowadzają akcję bojową, co stanowi typowe dla wojsk lądowych działanie desantowe lub też desantowo-szturmowe;
- lot poszukiwawczy — lot, w wyniku którego dojść może do realizacji innego rodzaju zadania lotniczego (zależnie od rozwoju sytuacji operacyjnej), np. desantowania żołnierzy (policjantów);
- zadanie desantowo-ewakuacyjne — wykonywane jest w zawisie śmigłowca nad celem, gdy konfiguracja kolizyjnych dla lotu przeszkód nie pozwala na obniżenie wysokości umożliwiającej wyskakiwanie desantu na cel lub zabrania osób ewakuowanych, stosuje się liny alpinistyczne bądź specjalne „szybkie liny” do zjazdu (o dość znacznej w stosunku do lin alpinistycznych, średnicy około 50 mm, niewymagające stosowania przyrządów do zjazdu);
- ostrzał celu — rażenie celu z broni pokładowej śmigłowca (rakiety, działka, karabiny maszynowe) lub też zrzut na cel, np. środków chemicznych;
- lot dezinformujący — polega na manewrowaniu śmigłowca w polu widzenia terrorystów w celu odwrócenia ich uwagi od głównego kierunku ataku zespołów szturmowych;
- platforma strzelecka — śmigłowiec wykorzystywany jest jako stanowisko strzeleckie dla strzelców wyborowych, zespołów wsparcia przy działaniach taktycznych prowadzonych z wykorzystaniem rażenia celu z pokładu śmigłowca.

Realizowanie ostatniego zadania, zwłaszcza przez strzelców wyborowych, nie jest zadaniem łatwym. Wynika to z faktu, że śmigłowiec jest trudnym (ze względu na niestabilność zawisu i wibracje) stanowiskiem do oddania precyzyjnego strzału. Toteż poszukuje się rozwiązań, które zapewniłyby precyzyjność rażenia celu ogniem z karabinu wyborowego. Jednym z pierwszych takich rozwiązań było stosowanie pętli z taśm i lin dających amortyzację broni. Pozwalało to eliminować w niewielkim stopniu drgania kadłuba śmigłowca, nie wzmacniając jednocześnie stabilizacji strzelca (ryc. 1). Właściwie wyszkolony strzelec wyborowy, dzięki wykorzystaniu takiego stanowiska jest w stanie prowadzić skuteczny ogień na dystansie do 200 m, trudno jednak klasyfikować to w kategoriach precyzyjnego wykorzystania broni.

³ W. Auerbach, *Wykorzystanie śmigłowców na współczesnym polu walki według poglądów zachodnich*, Warszawa 1973, s. 5.

⁴ W. Ostrowicz, *Śmigłowce*, Warszawa 1971, s. 46.

⁵ R. Kubiński, *Snajperzy w operacjach specjalnych*, Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2012, s. 192.

⁶ A. Wojewódzki, *Perspektywy osiągnięcia potrzebnego resortowi spraw wewnętrznych poziomu skuteczności działań antyterrorystycznych przy użyciu śmigłowców*, „Zeszyty Naukowe WSO” 1988, nr 1/60, s. 93.

Ryc. 1. Wykorzystanie taśm i lin jako wsparcia broni strzelca wyborowego w śmigłowcu

Źródło: fotografia pochodzi z archiwum autora

Stały rozwój techniki, coraz większa dostępność technologii do niedawna zastrzeżonych dla rozwiązań militarnych objętych klauzulami niejawności oraz spadek ich ceny, pozwoliły na rozpoczęcie prac również w obszarze wsparcia strzelców wyborowych w działaniach kontrterrorystycznych. Konstruktorzy poszli dwoma drogami:

- pierwsza, skierowana na wsparcie, a nie na zastąpienie strzelca przez stabilizację jego ciała oraz broni przy wykorzystaniu różnego rodzaju platform;
- druga, oparta na rozwiązaniach stosowanych w całkowicie automatycznych systemach prowadzenia ognia, takich jak działka dziobowe w śmigłowcach, czy samobieżna wieżyczki z ciężkimi karabinami maszynowymi w opancerzonych transporterach bojowych.

W obu przypadkach bardzo duży nacisk położony został na stabilizację broni, do czego służą rozwiązania wykorzystujące zasadę działania żyroskopu.

Wyzwania stworzenia platformy strzeleckiej, umożliwiającej precyzyjne strzelanie z pokładu śmigłowca, podjęła się amerykańska firma Tactical Electronics, tworząc platformę strzelecką HILO-ONE (ryc. 2).

Firma realizuje oprzyrządowanie do śmigłowców wykorzystywanych zarówno przez sektor militarny, jak i cywilny, realizujący zadania podstawowe oraz ratownicze przez śmigłowce. Platforma HELI-ONE powstała na zamówienie, przy stałej współpracy z niemiecką jednostką kontrterrorystyczną GSG-9. Bezpośrednia współpraca pomiędzy producentem, a zamawiającym miała pierwszorzędne znaczenie dla powstania produktu spełniającego wymagania użytkowe przyszłego użytkownika. Jest dedykowana do śmigłowca Super Puma⁷, który stanowi wyposażenie pododdziału.

⁷ Aérospatiale SA 330 Puma — średni, dwusilnikowy śmigłowiec transportowy zaprojektowany i produkowany przez francuską firmę Sud Aviation, a później przez koncern Aérospatiale przy współpracy brytyjskiej firmy Westland Helicopters, <https://pl.wikipedia.org/wiki/A%C3%A9rospatiale_Puma>, 23 września 2017 r.

Ryc. 2. Widok ogólny platformy strzeleckiej HILO-ONE

Źródło: folder reklamowy platformy HELI-ONE, firmy Tactical Electronic

Charakteryzuje się on następującymi danymi technicznymi:

- silnik: 2 turbowalowe Turbomeca Makila 1A1 o mocy 1819 KM lub 1A2 o mocy 1845 KM;
- średnica wirnika: 15,58 m;
- długość kadłuba: 15,52 m;
- wysokość: 4,92 m;
- masa własna: 4, 370 kg;
- masa całkowita: 8, 350 kg;
- prędkość maksymalna: 294 km/h;
- wznoszenie: 8,8 m/s;
- pułap: 7200 m;
- zasięg: 831 km;
- może zabrać od 20 do 25 policjantów⁸.

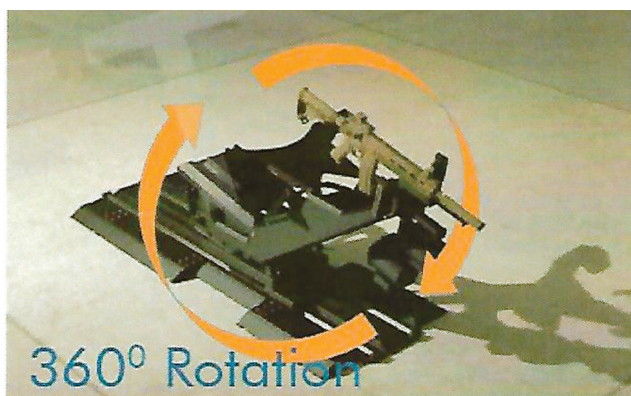
Nie jest problemem dostosowanie tej platformy do innych typów śmigłowców. Jest to uzależnione od konstrukcji podstawy, która to musi być dostosowana do konkretnego typu śmigłowca. System tzw. szybkozłaczy, pozwala na montaż platformy w śmigłowcu w ciągu około 5 min. Istnieje możliwość montowania tego samego stanowiska na kilku różnych platformach zainstalowanych w różnych typach śmigłowców.

Platforma wykonana jest z aluminium, tak by spełniała wymagania (normy) konstrukcji śmigłowca. Waga platformy wynosi 90 kg, do tego dochodzi waga 30 kg urządzenia żyroskopowego, które to stabilizuje broń i powoduje, że jest ona stabilna oraz znosi wibracje wytwarzane przez silnik pracującego wirnika. Platforma przeznaczona jest dla ope-

⁸ <http://pl.uzbrojenie.wikia.com/wiki/Eurocopter_AS332_Super_Puma>, 23 września 2017 r.

ratora ważącego wraz z oporządzeniem około 130 kg. Długość podstawy (dla śmigłowca Super Puma) to 2 m. Do zasilania wykorzystywany jest prąd o napięciu 24V, który może być dostarczany z instalacji śmigłowca, lub akumulatorów. Operator jest przypięty do konstrukcji śmigłowca za pomocą uprząży. Ergonomia platformy pozwala na obsługiwanie jej jedną ręką, co pozwala operatorowi drugą ręką posługiwać się bronią. Co więcej, jeżeli zamawiający sobie tego zażyczy, to firma może obudować stanowisko strzeleckie płytami kulooodpornymi. Jej konstrukcja uwzględnia przeciążenia powstałe podczas lotu śmigłowca, jakie oddziałują na operatora. Ponadto platforma pozwala na:

- obrót jej o 360° (ryc. 3);
- przesuwanie jej do tyłu i do przodu (ryc. 4), hamulec obsługiwany jedną ręką przez operatora umożliwia jej zatrzymanie w dowolnym momencie;
- ruch do przodu umożliwia wychylenie operatora z drzwi śmigłowca, a jej konstrukcja powoduje, że w takim momencie środek ciężkości jest wewnątrz kabiny śmigłowca, co skutkuje tym, że pilot nie ma problemów z pilotowaniem maszyny, wymagane jest jednak przeszkolenie załogi śmigłowca do lotów z zamontowaną platformą;
- system elektroniczny pozwala na przesuwanie broni w górę lub w dół w zakresie kąta 30° (ryc. 5), można też manewrować bronią bez potrzeby ruchu platformy.

Ryc. 3. Zakres obrotu platformy strzeleckiej HILO-ONE

Źródło: folder reklamowy platformy HELI-ONE, firmy Tactical Electronic

Ryc. 4. Zakres ruchu platformy strzeleckiej HILO-ONE w płaszczyźnie poziomej

Źródło: folder reklamowy platformy HELI-ONE, firmy Tactical Electronic

Ryc. 5. Zakres ruchu broni na platformie strzeleckiej HILO-ONE

Źródło: folder reklamowy platformy HELI-ONE, firmy Tactical Electronic

Z platformy może korzystać zarówno strzelec prawo, jak i leworęczny. Uchwyt dostosowany jest do montażu broni o kalibrze od 7,62 mm do 12,5 mm. Puszczanie broni przez operatora nie powoduje jej niekontrolowanego ruchu. Nauka posługiwania się platformą zajmuje kilka godzin.

W krajowych warunkach platforma tego typu mogłaby być montowana na dwóch typach śmigłowców będących na wyposażeniu polskiej Policji: śmigłowiec PZL Sokół⁹ oraz Mi-8¹⁰. Śmigłowiec Mi-2 pozostający również na wyposażeniu Policji nie nadaje się do współpracy z platformą HELI-ONE, ze względu na zbyt małe rozmiary oraz za słabe właściwości aerodynamiczne.

Śmigłowiec Sokół jest produkcji polskiej, charakteryzuje się następującymi parametrami taktyczno-technicznymi:

- długość śmigłowca (z obracającymi się wirnikami) — 18,79 m;
- długość kadłuba — 14,21 m;
- szerokość kadłuba — 1,75 m;
- wysokość — 4,20 m;
- średnica wirnika nośnego — 15,70 m;
- średnica śmigła ogonowego — 3,03 m;
- maksymalna masa do startu — 6400 kg; masa pustego śmigłowca — 3850 kg;
- maksymalna prędkość lotu — 260 km/h;
- prędkość przelotowa — 243 km/h;
- maksymalna prędkość wznoszenia — 10,20 m/s;
- maksymalny pułap lotu — 6000 m;

⁹ PZL W-3 Sokół — śmigłowiec wielozadaniowy konstrukcji i produkcji polskiej z PZL Świdnik. Produkowany w wielu wariantach i od 1985 r. wyprodukowany w około 150 egzemplarzach, <https://pl.wikipedia.org/wiki/PZL_W-3_Sok%C3%B3l>, 23 września 2017 r.

¹⁰ Mi-8 (ros. Ми-8) (oznaczenie NATO Hip) — radziecki śmigłowiec wielozadaniowy zaprojektowany w biurze konstrukcyjnym Michaiła Mila. Późniejsze wersje otrzymywały również oznaczenia Mi-9, Mi-17, Mi-18, Mi-19, Mi-171 i Mi-172. Obecnie oznaczenia wszystkich maszyn z tej rodziny w Rosji ujednolicono do Mi-8. Na podstawie doświadczeń zebranych podczas projektowania i eksploatacji śmigłowców z rodziny Mi-8/Mi-17 powstały takie maszyny, jak Mi-14 i Mi-24. Śmigłowce tej rodziny używały lub używa około 40 krajów. Zbudowano ponad 12 tys. sztuk, nadal w produkcji, <<https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi-8>>, 23 września 2017 r.

- pułap praktyczny — 5430 m;
- zasięg lotu — 798 km (bez rezerwy), 737 km (z rezerwą 20 min);
- długotrwałość lotu — 4,56 h (bez rezerwy), 4,20 h (z rezerwą 20 min);
- liczba pasażerów — 12 policjantów;
- załoga — 2 osoby¹¹.

Śmigłowiec Mi-8 jest produkcji rosyjskiej o następujących parametrach taktyczno-technicznych:

- średnica wirnika — 21,29 m;
- długość kadłuba — 18,17 m;
- wysokość — 5,65 m;
- masa własna — 6800 kg;
- prędkość maksymalna — 260 km/h;
- prędkość przelotowa — 225 km/h;
- pułap — 4500 m;
- zasięg — 500 km;
- liczba pasażerów — 28 policjantów;
- załoga — 3 osoby¹².

W przypadku śmigłowca Mi-8 platforma może być zainstalowana nie tylko w drzwiach na jednej z burt, ale również z tyłu po zdemontowaniu drzwi znajdujących się pod ogonem. Takie rozwiązanie zwiększa znacząco kąt prowadzenia ognia oraz jego siłę w przypadku jednoczesnego zainstalowania dwóch platform (w drzwiach bocznych i z tyłu).

Rozwiązaniem z drugiego obszaru jest konstrukcja firmy Paradigm SRP LLC z USA, która opracowała i skonstruowała Talon Universal Weapons Mount. Jest to urządzenie, którego zasady działania są całkowicie odmienne od HELI-ONE, pomimo że również wykorzystuje zasadę działania żyroskopu do stabilizacji broni. Najważniejszą cechą różniącą te dwa rozwiązania jest brak bezpośredniego kontaktu operatora z bronią. Manewrowanie oraz prowadzenie ognia odbywa się za pomocą siłowników. Talon jest to wieżyczka, w której montuje się broń, posiadająca system siłowników umożliwiający zdalne manipulowanie bronią oraz prowadzenie ognia przy wykorzystaniu pulpitu sterowania (ryc. 6). Urządzenie to może być montowane również na dowolnych typach pojazdów nie tylko śmigłowcach, ale również samochodach czy łodziach i nie wymaga dedykowanej platformy.

Platforma Talon umożliwia montaż dowolnego karabinu samopowtarzalnego, warunkiem jest posiadanie łoża z szynami Picatinny na dolnej pionowej płaszczyźnie (na godzinie 6). Zakres wykorzystywanych kalibrów to od 5.56 NATO do 300 WMv. Pozwala to korzystać operatorom z systemu uzbrojenia, z którym są zaznajomieni, dobrze wyszkoleni i znają ich właściwości balistyczne. Karabiny, takie jak HK 417, Knights Armament SR-25 i LaRue OBR, a nawet FN SCAR-H, dobrze współpracują z tym urządzeniem.

Ryc. 6. TALON wieża z karabinem oraz panel sterowania

Źródło: <<http://www.paradigmsrp.com/talon-universal-weapons-mount/introduction/>>, listopad 2017 r.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że Talon działa najlepiej z karabinami półautomatycznymi. Broń jest stabilizowana dwoma żyroskopami Milspec MEMS Gyros z wyjściem CPU. Pozwala to, jak twierdzi producent, zniwelować ruchy podłoża i utrzymać stabilizację w zakresie 1 MOA na 100 m. Szybkość ruchu broni to 60° / sek., dzięki czemu może się ona poruszać płynnie, odpowiadając na ruchy dżojstika. Talon jest przystosowany do mobilnego wykorzystania i szybkiego montażu na różnych podstawach, dzięki wadze 64 kg (bez broni). Jego wymiary to:

- długość: 14,8 cali;
- szerokość: 11,5 cali;
- wysokość: 29,7 cala plus 8-calowy regulowany przedłużacz.

Konstrukcja może obracać się o 355 stopni. W razie potrzeby wykorzystania jej na różnych platformach posiada również pionowe i poziome regulowane ograniczniki ruchu. Są one ustawiane przez operatora i oferują szeroki zakres regulacji, stanowiąc bardzo trwałe zabezpieczenie, ponieważ są to blokady mechaniczne, co eliminuje możliwość awarii, jak w przypadku blokad elektronicznych. Zasilanie może być 12 do 28 V, autonomiczne lub korzystające z zasilania pojazdu, na którym jest zamontowany. Sterowanie odbywa się za pomocą mobilnego pulpitu sterowania (ryc. 7) wyposażonego w 7-calowy kolorowy monitor HD, połączony z zespołem centralnym kablem o standardowej długości 4 m.

¹¹ Na podstawie: *Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego PZL — Świdnik S.A.* 1996, (prospekt reklamowy).

¹² A. Glass, *Samoloty '85*, Warszawa 1986, s. 209.

Ryc. 7. Talon — mobilny pulpit sterowania z widocznymi dwoma trybami obrazu

Źródło: <<http://www.paradigmsrp.com/talon-universal-weapons-mount/introduction/>>, listopad 2017 r.

Monitor może pracować w trybie NVG, lub IR i współpracować z kamerami wykorzystującymi technologię noktowizyjną. Ekran może zostać podzielony na części, w których będzie pokazywany równocześnie obraz z kamery szerokokątnej (obrazującej sytuację) oraz wąskokątnej wykorzystywanej do precyzyjnego celowania. Urządzenie posiada również dalmierz o zasięgu 2000 m, który może być sprzężony z komputerem balistycznym. W tej opcji ekran pokazuje horyzont skorygowany w oparciu o zasięg i kąt pochylenia broni. Manewrowanie całym urządzeniem odbywa się przy wykorzystaniu jednego z dwóch dżojstików (dowolnie wybranego przez operatora). Strzał oddawany jest po zwolnieniu mechanicznej blokady spustu znajdującego się na pulpicie (czerwony klawisz na ryc. 6). Dodatkowe zabezpieczenie stanowi połączenie mechanicznej blokady z odcięciem zasilania siłownika spustu. Dopiero po przestawieniu w pozycję „Fire”, siłownik spustu zaczyna być zasilany. Ruchy wieżyczki i broni mogą być skoordynowane z ruchami dżojstika w trzech trybach:

- tryb „liniowy” — ruchy broni stanowią odzwierciedlenie ruchów dżojstika;
- tryb „wykładniczy” — ruchy broni są wzmocnione względem ruchów dżojstika;
- tryb „dryfu” — urządzenie „dryfuje” automatycznie, utrzymując śledzenie celu, a dżojstik nadaje jedynie kierunek i prędkość ruchu broni.

Tryb „dryfu” pozwala operatorowi zaznaczyć cel, który będzie automatycznie śledzony, a ograniczenie stanowi jedynie zakres ruchu urządzenia. Podczas śledzenia, można dostroić pożądaną punkt trafienia. Operator może szybko powrócić do ręcznego śledzenia i utrzymywać kontrolę nad prowadzonym ogniem. Modułowa konstrukcja elektroniki urządzenia pozwala na szybkie naprawy polowe, po prostu wymieniając uszkodzony moduł za pomocą łączników typu Plug and Play. Zdalne testy diagnostyczne

są możliwe przez podłączenie Talona do Internetu. Umożliwia to także zainstalowanie aktualizacji oprogramowania zgodnie z wymaganiami. Talon może być zamocowany na wszystkich typach śmigłowców, w tym tych pozostających na wyposażeniu polskiej Policji (ryc. 8).

Ryc. 8. Talon zamontowany na pokładzie Mi-8

Źródło: fotografia pochodzi z archiwum autora

Wyżej omówione urządzenia były zaprezentowane podczas Atlas Sniper Forum w Polsce organizowanym przez Biuro Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji (Talon w 2016 r., HELI-ONE natomiast w 2017 r.). Wzbudziły olbrzymie zainteresowanie funkcjonariuszy jednostek kontrterrorystycznych. Opinie, co do możliwości wykorzystania tych urządzeń w działaniach były podzielone. Wydaje się, że dla strzelca bardziej naturalne jest wykorzystanie platformy HELI-ONE. Podkreślany był bezpośredni kontakt z bronią oraz możliwość manewrowania nią przy wykorzystaniu siły operatora. Jak wskazywali funkcjonariusze wspomnianej wyżej jednostki kontrterrorystycznej GSG 9 wykorzystujący platformę jest ona bardzo ergonomiczna i nie powoduje zmęczenia mięśni grzbietu, nawet podczas długotrwałych (kilka godzin) działań. Pewnym ograniczeniem jest wielkość platformy, na której montuje się stanowisko, co powoduje, że najmniejsze modele śmigłowców nie mogą być w nie wyposażone. Talon natomiast jest urządzeniem bezspornie bardziej uniwersalnym, możliwym do zamontowania na różnych pojazdach, bez specjalnej platformy montażowej. Sposób celowania i manewrowania jest jednak dla „klasycznych” strzelców nieco nienaturalny. W pierwszej chwili problem stanowił brak fizycznego kontaktu z bronią. Doświadczenie konstruktorów wskazuje, że przygotowanie operatora do posługiwania się pulpitem sterującym zajmuje kilka dni, proces ten jest znacznie krótszy w przypadku osób często grających w gry komputerowe. Oba rozwiązania bezspornie są ciekawe i pokazują możliwości wsparcia działań kontrterrorystycznych przez najnowsze technologie.

Marek Fałdowski¹

Bezpieczeństwo osobowe w aspekcie ochrony danych osobowych — wymiar krajowy i międzynarodowy

Streszczenie: Dane osobowe to wartość szczególnie chroniona zarówno w prawie krajowym, jak i międzynarodowym. Przetwarzanie danych osobowych związane jest z odpowiedzialnością, która wymusza odpowiednią organizację pracy, w tym prowadzenie odpowiedniej dokumentacji, a także wydatkowanie środków finansowych na skuteczne zabezpieczenia techniczne. Tworzone strategie bezpieczeństwa zawierają kompleksowe rozwiązania, których celem jest ochrona danych osobowych. Dane osobowe to tylko część informacji chronionych przez instytucję czy przedsiębiorstwo. Ich naruszenie wiąże się z odpowiedzialnością dyscyplinarną, administracyjną, cywilną i karną. Celem opracowania jest przedstawienie regulacji w wymiarze krajowym i międzynarodowym, przede wszystkim unijnym, które uwzględniają obszar bezpieczeństwa danych osobowych jako element bezpieczeństwa osobowego.

Słowa kluczowe: dane osobowe, bezpieczeństwo osobowe, prawo, ochrona

Abstract: Personal data is a value particularly protected, both in national and international law. Processing personal data is related with responsibility, which enforces the appropriate organization of work, including keeping appropriate documentation, as well as spending financial resources on effective technical security. The created security strategies include comprehensive solutions which are aimed at protecting personal data. Personal data is only a part of information protected by an institution or an enterprise. Its violation involves disciplinary, administrative, civil or penal responsibility. The objective of the following study is presenting regulations in national and international dimension, most importantly EU dimension, which include the area of personal data protection as an element of personal security.

Keywords: personal data, personal security, law, protection

Wprowadzenie

„Narody Europy, tworząc między sobą coraz ściślejszy związek, są zdecydowane dzielić ze sobą pokojową przyszłość opartą na wspólnych wartościach. Świadoma swego dziedzictwa, Unia Europejska jest zbudowana na niepodzielnych, powszechnych wartościach godności osoby ludzkiej, wolności, równości i solidarności. Opiera się na zasadach demokracji i państwa prawnego. Poprzez ustanowienie obywatelstwa Unii oraz stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości stawia jednostkę w centrum swych działań. Przyczynia się do ochrony i rozwoju tych wspólnych wartości, szanując przy tym różnorodność kultur i tradycji narodów Europy, jak również tożsamość narodową Państw Członkowskich i organizację ich władz publicznych na poziomach krajowym, regionalnym i lokalnym. Dąży do wspierania zrównoważonego i stałego rozwoju oraz zapewnia swobodny przepływ osób, usług, towarów i kapitału oraz swobodę przedsiębiorczości. W tym celu, w obliczu zmian w społeczeństwie, postępu społecznego oraz rozwoju naukowego i technologicznego, niezbędne jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych poprzez wyszczególnienie tych praw w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej i przez to uczynienie ich bardziej widocznymi. Karta potwierdza, przy poszanowaniu kompetencji i zadań Unii oraz zasady pomocniczości, prawa wynikające zwłaszcza z tradycji konstytucyjnych i zobowiązań międzynarodowych wspólnych Państwom Członkowskim. Korzystanie z praw zawartych w Karcie

rodzi odpowiedzialność i nakłada obowiązki wobec innych osób, wspólnoty ludzkiej i przyszłych pokoleń”².

Preambuła Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej zawiera określenia wprost odnoszące się do ochrony praw podstawowych. Treść karty wyróżnia wiele praw wpływających na bezpieczeństwo osobowe, m.in. wskazując, że godność człowieka jako wartość jest nienaruszalna, powinna być szanowana oraz chroniona. Podnosi również, że każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego, prawo do ochrony danych osobowych. Celem tego opracowania jest przedstawienie regulacji w prawie krajowym i międzynarodowym, przede wszystkim unijnym, uwzględniających wskazane prawa, szczególnie wymiar bezpieczeństwa danych osobowych jako element bezpieczeństwa osobowego. W tym miejscu można skonstatować, że bezpieczeństwo osobowe jest jednym z obszarów poddających się badaniu w naukach o bezpieczeństwie.

Bezpieczeństwo danych osobowych w prawie unijnym

Tożsamość w szerokim ujęciu odnoszona jest do konfiguracji cech, które pozwalają zidentyfikować, rozpoznać daną osobę czy grupę osób. Ustalenie czyjejs tożsamości polega więc na rozpoznaniu specyficznych cech danej osoby, które odróżniają ją od innych. Podstawową funkcją tożsamości jest identyfikowanie osoby lub grupy na podstawie posiadania określonej liczby atrybutów, np. danych osobowych. Tak więc ochrona danych osobowych ma służyć ochronie praw i wolności jednostki.

¹ Insp. dr Marek Fałdowski — komendant-rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie.

Adres do korespondencji: <rektor@wspol.edu.pl>.

² Zob. Preambuła Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 z 26 października 2012 r.).